

३. तालिमको विवरण

क्र. स	तालिम संस्थाको नाम र ठेगाना	दिने तालिमको नाम	विषय	विभाग गरेका विसं/इस.	उत्तीर्ण साल	श्रेणी	प्रतिशत	तालिमको अवधि
	देखि	सम्म						

४. अनुबंधको विवरण

क्र. स	अध्यापन गरेको विद्यालयको नाम	वर्ष	महिना	अवधि	
				देखि	सम्म

४. बाल विकास शिक्षक शिक्षक पदको खुला परीक्षाको परीक्षा दस्तुर बापतको रकम : / (बैक भौचर नम्बर मिति मा दाखिला गरेको सक्कल भौचर र दरखास्त फारामसाथ संलग्न कागजातहरूको फोटोकपीमा सक्कल बमोजिम नक्कल ठीक छ भनी दस्तखत गरी थान यसैसाथ पेस गरेको छु ।

५. यस दरखास्तमा उल्लेख गरेका सम्पूर्ण विवरणहरू सत्य छन् । उम्मेदवारका लागि दिइएको निर्देशन मैले राम्ररी पढेको छु र म ती सर्तहरू पालन गर्न मञ्जुर गर्दछु । लेखिएको विवरण झुठा ठहरिएमा कानुन बमोजिम सहुँला बुझाउँला । साथै यस निर्देशिकाको उपनियम (१) को खण्ड (क-घ) बमोजिम उम्मेदवार हुन अयोग्य नभएको व्यहोरा समेत अनुरोध गर्दछु ।

उम्मेदवारको त्याज्वे सहीछाप

दायाँ

बायाँ

दस्तखत

मिति : २०

/

प्रवेश पत्र

परीक्षार्थीको नाम:

पद:

परीक्षार्थीको सिम्बोल नं.

परीक्षार्थीको ठेगाना:

जिल्ला.....गा.पा./न.पा./उ.न.म.पा./म.न.पा.....

वडा नं.....टोल.....

उम्मेदवारको दस्तखत

उम्मेदवारको पासपोर्ट
साइजको फोटो

केन्द्राध्यक्षको दस्तखत:

परीक्षार्थीले पालना गर्नुपर्ने नियमहरू

१. परीक्षार्थीले परीक्षा भवनमा परीक्षा दिन आउँदा प्रवेश पत्र ल्याउनु पर्नेछ । प्रवेशपत्र विना परीक्षामा बस्न पाइने छैन ।
२. परीक्षा हलमा मोबाइल फोन ल्याउन पाइने छैन ।
३. लिखित परीक्षा उत्तीर्ण हुनेले अन्तर्वार्ता हुने दिनमा प्रवेशपत्र अनिवार्य रूपमा ल्याउनु पर्नेछ ।
४. उत्तर पुस्तिकामा नाम थर, रोल नम्बर आदि विवरण लेखेको कभरपेजको ठीक पछाडिको पृष्ठमा उत्तर लेख्नु हुँदैन ।
५. समितिले तोकेको परीक्षा केन्द्र बाहेक अन्य केन्द्रबाट परीक्षा दिन पाइने छैन ।
६. वस्तुगत परीक्षा दिना तोकिएको स्थानमा प्रश्नको सङ्केत नम्बर अनिवार्य रूपमा लेख्नुपर्नेछ । अन्यथा परीक्षा रद्द हुनेछ ।
७. परीक्षामा सिसाकलम प्रयोग गर्न पाइने छैन । सो प्रयोग गरेको पाइएमा परीक्षा रद्द हुनेछ ।
८. वस्तुगत परीक्षाको उत्तरपुस्तिका बुझाई सकेपछि मात्र विषयगत परीक्षाका लागि प्रश्नहरू दिई परीक्षा दिनु पर्नेछ ।
९. परीक्षा सुरू हुनुभन्दा ३० मिनेट अगाडि जनाउ घण्टीले सूचना गरेपछि परीक्षा भवनमा प्रवेश गर्नु पर्नेछ ।
१०. परीक्षा सुरू भएको आधा घण्टापछि आउने परीक्षार्थीलाई परीक्षा हलमा पवेश गर्न दिइने छैन ।
११. परीक्षा सुरू भएको एक घण्टा व्यतित नभएसम्म परीक्षा भवनबाट वाहिर जान पाइने छैन ।
१२. परीक्षा भवनमा किताब, कापी, कागज, चिट आदि लैजान पाइने छैन । परीक्षार्थीले आपसमा कुराकानी र सङ्केत गर्न पाइनेछैन ।
१३. आफूलाई चिनाउने कुनै सङ्केत, फोन, मोबाइल नं. आदि उत्तरपुस्तिकामा लेख्न पाइने छैन । लेखेमा परीक्षा रद्द हुनेछ ।
१४. परीक्षा भवनमा अनुचित काम गरेमा प्रचलित कानुन तथा शिक्षण सहगारी शिक्षक छनोट समितिको निर्णय अनुसार कारबाही हुनेछ ।
१५. सरुवा रोग लागेको परीक्षार्थीले परीक्षा सुरू हुनु अगावै केन्द्राध्यक्षलाई लिखित रूपमा जानकारी दिनुपर्ने छ । केन्द्राध्यक्षले त्यस्ता परीक्षार्थीको पहिचान गरी परीक्षा दिन लगाउन आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्ने छ ।

अलक्ष्मी - २

(दफा ७ संग सम्बन्धित)

महालक्ष्मी नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

ललितपुर

पहिलो खण्ड

प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षकको प्रतियोगीतात्मक वस्तुगत परीक्षाको पाठ्यक्रम २०७९

पूर्णाङ्क: २०

एकाइ एक: विश्वको भूगोल तथा नेपालको भूगोल, इतिहास, संस्कृति, सामाजिक, आर्थिक व्यवस्था र विकासक्रम :

- १.१ पृथ्वीको सामान्य परिचय, उत्पत्ति र गति ।
- १.२ महासागर, महादेश, भौगोलिक क्षेत्र र विशेषता ।
- १.३ नेपालको भौगोलिक अवस्था, धरातलीय स्वरूप, किसिम र विशेषता, प्राकृतिक स्रोतहरु, किसिम, उपलब्धता र उपयोगको अवस्था ।
- १.४ नेपालको भौगोलिक विविधता र जनजीवन (हावापानीको किसिम, विशेषता र त्यसको प्रभाव)
- १.५ :नेपालको आधुनिक इतिहास, महत्वपूर्ण राजनीतिक घटनाक्रम ।
- १.६ : नेपाली समाजको बनौट, सामाजिक प्रथा, परम्परा, मूल्य र मान्यता, सांस्कृतिक सम्पदा, किसिम, स्थिति, विशेषता, महत्व र संरक्षण ।
- १.७ : नेपालको अर्थतन्त्रको स्वरूप, विकासका पूर्वाधारहरु (शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, उद्योग, यातायात, विद्युत र पर्यटन) ।

एकाइ दुई : वातावरण, विज्ञान, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको सामान्य ज्ञान :

- २.१ : दिगो विकास, नेपालको जलवायुको अवस्था, हरितगृह प्रभाव, वातावरण प्रदूषण ।
- २.२ : पारिस्थितिक पद्धति (Ecos-system)को परिचय र प्रकार ।
- २.३ : जनसांख्यिकीय, सहरीकरण र बसाइँसराइ र प्रभाव ।
- २.४: जैविक प्रविधि र वैकल्पिक उर्जा ।
- २.५: विज्ञान र प्रविधिको विकास ।
- २.६ : कम्प्युटरको परिचय, प्रकार, हार्डवेयर र सफ्टवेयर सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान, अफिस प्याकेज, (वर्ड, एक्सेल, पावर प्याइण्ट) इमेल, इन्टरनेटको आधारभूत ज्ञान ।
- २.७ : विद्यालयमा प्रयोग गरिने साधारण सफ्टवेयर सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान ।
- २.८ : शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग (श्रव्य, दृश्य तथा अन्तर्रक्षियात्मक डिजिटल सामग्री, इ पुस्तकालय) विकास र व्यवस्थापन ।
- २.९ : साइबर अपराध र सुरक्षा सम्बन्धी आधारभूत ज्ञान ।

एकाइ तीन : संविधान, शिक्षा सम्बन्धी ऐन तथा नियमहरु

- ३.१ : नेपालको संविधान (मौलिक हक र राज्यका निर्देशक सिद्धान्तहरु) ।
- ३.२ : शिक्षा ऐन २०२८ (संशोधन समेत) ।
- ३.३ : शिक्षा नियमावली २०५९ (संशोधन समेत)
- ३.४: महालक्ष्मी नगरपालिकाको शिक्षा ऐन २०७६ ।
- ३.५: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ (शिक्षा सम्बन्धी)
- ३.६: प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको पाठ्यक्रम २०७७

एकाइ चार : शिक्षा, शिक्षा मनोविज्ञान, सिकाइ, पाठ्यक्रम, शिक्षण विधि, विद्यार्थी मूल्यांकन र परीक्षा :

- ४.१ : शिक्षाको परिचय र नेपालको शैक्षिक विकास (शिक्षाको अर्थ, परिभाषा, स्वरूपहरु/प्रकारहरु, उद्देश्यहरु र कार्यहरु), नेपालको आधुनिक शैक्षिक इतिहास, शैक्षिक सङ्गठन र संरचना ।

- ४.२ : शिक्षा मनोविज्ञानको अर्थ, अधिकारीपत्रिकाको विवरणको अवधारणा, चरण र विशेषता, उत्तरवाल्यावस्थाको विशेषता, उत्तर वाल्यावस्थामा देखा पर्ने परिवर्तनहरु (शारीरिक, मानसिक, संवेगात्मक, सामग्रीक परिवर्तन) र सचिहरु ।
- ४.३ : सिकाइका सिद्धान्तहरुको परिचय, विशेषता, शैक्षिक उपयोगिता, कार्यपरक सम्बन्धन सिद्धान्त ।
- ४.४ पाठ्यक्रमको परिचय, अवधारणा, उद्देश्य, क्षेत्र र क्रम, राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप २०७६, पाठ्यक्रममा विविधता व्यवस्थापन, स्थानीय पाठ्यक्रम, एकीकृत पाठ्यक्रम, पाठ्यक्रम-पाठ्यपुस्तक र शिक्षक निर्देशिका बीचको अन्तर सम्बन्ध ।
- ४.५: शैक्षणिक योजनाको परिचय, अवधारणा, वार्षिक कार्ययोजना, वार्षिक शैक्षणिक योजना, एकाइ योजना र दैनिक पाठ्योजना, शिक्षण सिकाइ विधिको अर्थ, शिक्षक केन्द्रीत शिक्षण विधि, अन्तरक्रियात्मक शिक्षण विधि, विद्यार्थी केन्द्रीत शिक्षण विधि, शिक्षण सामग्रीको अर्थ, वर्गीकरण, निर्माण, प्रयोग र भण्डारण ।
- ४.६ निरन्तर मूल्याङ्कन प्रणाली, अक्षराङ्कन पद्धति र नेपालको सन्दर्भमा निरन्तर मूल्याङ्कन प्रणालीको अवस्था ।

दोश्रो खण्ड

प्रारम्भिक बाल विकास शिक्षाको प्रतियोगीतात्मक विषयगत परीक्षाको पाठ्यक्रम-२०७९

पूर्णाङ्क: ८०

एकाइ एक: नेपालको शिक्षा पद्धति तथा शिक्षाका नीतिहरु :

- १.१ शिक्षाका राष्ट्रिय उद्देश्यहरु, नेपालको विद्यालयको संरचना, प्रारम्भिक बाल विकास र शिक्षा ।
- १.२ शिक्षामा संलग्न राष्ट्रिय स्तरका सङ्घसंस्था र निकायहरुको परिचय तथा भूमिका ।
- (क) सङ्घीय सरकार (राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ अनुसार)
- (ख) शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्र, शिक्षा सेवा आयोग, पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, राष्ट्रिय परिक्षा बोर्ड सम्बन्धि सामान्य ज्ञान ।
- १.३ प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको पाठ्यक्रम २०७७
- (क) आधारभूत सिप सिकाइका क्षेत्रहरु (शारीरिक सिपहरु, संवेगात्मक सिपहरु, सामाजिक, सांस्कृतिक र नैतिक सिपहरु, बौद्धिक तथा मानसिक सिपहरु, स्वास्थ्य, पोषण, सुरक्षा र वातावरण सिपहरु र सिर्जनात्मक सिपहरु)
- (ख) विषयगत सिप सिकाइका क्षेत्रहरु (भाषिक सिपहरु, पूर्वगणितिय सिपहरु, दृश्यकला, कार्यतरिका र सिर्जनशीलता, वातावरण र विज्ञान, सामाजिक अध्ययन)

एकाइ दुई : नेपालको शिक्षा सम्बन्धि प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको भूमिका, ऐन तथा नीतिहरु:

- २.१ शिक्षामा संलग्न प्रदेश स्तरका सङ्घसंस्था र निकायहरुको परिचय तथा भूमिका ।
- (क) प्रदेश सरकारको नीतिहरु (राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६ अनुसार)
- (ख) सामाजिक विकास मन्त्रालय र शिक्षा विकास निर्देशनालयको परिचय ।
- २.२ स्थानीय तहमा रहेका शिक्षामा संलग्न सङ्घसंस्थाहरु र तिनीहरुबाट दिइने सेवा:
- (क) स्थानीय सरकार (राष्ट्रिय शिक्षा नीति २०७६)को शिक्षा सम्बन्धी नीतिहरु ।
- (ख) गाउँ शिक्षा वा नगर शिक्षा समितिको गठन र काम, कर्तव्य र अधिकार ।
- (ग) विद्यालय व्यवस्थापन समिति सम्बन्धि (महालक्ष्मी नगरपालिका शिक्षा ऐन २०४६ अनुसार) गठन र काम, कर्तव्य र अधिकार ।

एकाइ तीन : शैक्षणिक योजना र कक्षा कोठा व्यवस्थापन:

- ३.१ शैक्षणिक योजना: परिचय, आवश्यकता, निर्माण र प्रयोग (वार्षिक कार्य तालिका, वार्षिक शैक्षिक योजना, एकाइ योजना, दैनिक पाठ्योजना र दैनिक कार्यतालिका), कक्षाकोठा व्यवस्थापन (अवधारणा र महत्व, कक्षाकोठाको वातावरण र बसाइ व्यवस्थापन)
- ३.२ शैक्षणिक व्यवस्थापन: कक्षा शिक्षण, र बहुकक्षा शिक्षण, कक्षा कोठामा विविधता व्यवस्थापन (भाषिक, सामाजिक, सिकाइ धमता, बौद्धिक र शारीरिक) ।
- ३.३ शैक्षिक सामग्री र शैक्षिक सुधार: शैक्षिक सामग्रीको प्रकार र निर्माण, प्रारम्भिक बालविकास सहजीकरणमा प्रयोग हुने र प्रयोग गर्न सकिने शैक्षिक सामग्री निर्माण र प्रयोग ।

३.४ विद्यालय समुदाय सम्बन्धी विद्यालयको विकासमा समुदायको सहभागिता र दायित्व, समुदायको विकासमा विद्यालयको योगदान तथा उपर्युक्तका र समुदाय बीच सम्बन्ध ।

एकाइ चार : बाल मनोविज्ञानः

४.१ : बालमनोविज्ञानः अर्थ, श्रेणी^{विवितप्रकार} औवश्यकता र महत्व, प्रारम्भिक बालविकास सहजीकरणमा बालमनोविज्ञानको प्रयोग

४.२ : मानव बृद्धि र विकासः बृद्धि र विकासको अवधारणा, मानव विकासका विशेषताहरु र मानव विकासका चरणहरु ।

४.३ : पूर्व वाल्यावस्था तथा उत्तर वाल्यावस्था: परिचय, विकासात्मक कार्य, विशेषताहरु, शारीरिक र संवेगात्मक परिवर्तन तथा प्रभाव, रुचिहरु, संकटहरु, पूर्व र उत्तरवाल्यावस्थाका विद्यार्थीको सुरक्षित विकासमा शिक्षक र अभिभावकको भूमिका ।

४.४ पूर्ववाल्यावस्था बोली र भाषाको विकास ।

४.५ पूर्ववाल्यावस्थाको संवेगात्मक स्वरूप वा ढाचाहरु ।

४.६ पूर्ववाल्यावस्थामा सामाजिक र पारिवारिक सम्बन्ध ।

४.७ : सिकाइः अर्थ, स्वरूप र शैलीहरु, परिपक्वता र सिकाइ बीच अन्तर सम्बन्ध, स्व प्रतिविम्बन र सिकाइ, सिकाइमा स्थानान्तरण, स्मरण र विस्मरण, उत्प्रेरणा र सिकाइ ।

एकाइ पाँच : पूर्ववाल्यावस्थाको सहजीकरण विधि र मूल्यांकनः

५.१ : सहजीकरण विधि: प्रारम्भिक बालबालिकाहरुमा गरिने कृयाकलाप तथा सहजीकरण विधि (परिचय, विशेषताहरु, सहजीकरण विधिको वर्गीकरण र प्रयोग), शिक्षक निर्देशिकासँग सहजीकरण विधिको सम्बन्ध ।

५.२ : शैक्षणिक प्रविधि: अर्थ, परिभाषा, महत्व, वर्तमान अभ्यास, व्यवस्थापन र प्रयोग ।

५.३ : मूल्यांकनः को मूल्यांक अवधारणा, उद्देश्य, प्रकारहरु, शिक्षक निर्मित मूल्यांकन र स्तरीकृत मूल्यांकन, मूल्यांकनका साधनहरु र प्रयोग तथा प्रयोग हुने मूल्यांकनका विधि तथा प्रक्रियाहरु ।

५.४ : मूल्यांकनका अन्य साधनहरु: अवलोकन, श्रेणीमापन, रुजु सूची, सञ्चित अभिलेख, घटनावृत अभिलेख र कार्य संचयिका ।

एकाइ छः सामाजिक अध्ययन, वातावरण विज्ञानः

६.१ : स्वधारणा, संस्कृति, बानीको विकास, सद्भावना र मेलमिलाप, स्वावलम्बन, नेतृत्वसिपको विकास ।

६.२ : समाज र संस्कृति: समाज, संस्कृति र मानवीय सम्बन्ध तथा सामाजिक समस्या, कारण र समाधानका उपायहरु, सरकारी र गैरसरकारी नियकाहरुको भूमिका ।

६.३ : बनस्पति तथा बोट विरुवा, वस्तु/पदार्थ, हावा पानी तथा वातावरण, मौसम, औजार र मेशिन, शक्ति/उर्जा, यातायात र सञ्चार सम्बन्ध व्यवहारिक ज्ञान ।

६.४ : नागरिक सचेतना र मानव मूल्य शिक्षा: नागरिक शिक्षा, नागरिकका मौलिक हक र अधिकार, सामाजिक मूल्य र मान्यताहरु र मूल्यमा आधारित शिक्षा, नेपालको राज्य संरचना (सङ्ग, प्रदेश र स्थानीय निकाय) र स्थानीय तहहरुको गठन प्रक्रिया तथा काम, कर्तव्य र अधिकार ।

एकाइ सात : स्वास्थ्य शारीरिक शिक्षा तथा सिर्जनात्मक कला:

७.१ : व्यक्तिगत स्वच्छता तथा वातावरणीय सरसफाई : व्यक्तिगत सरसफाई, वातावरणीय सरसफाई, फोहो व्यवस्थापन तथा कुहिने फोहोरबाट जैविक मल निर्माण ।

७.२ : प्राथमिक उपचारः परिचय, महत्व, पारिवारिक र सामुदायिक स्वास्थ्य सेवा, घर, विद्यालय र खेल मैदानमा हुने दुर्घटना, प्राथमिक उपचार तथा दुर्घटनाबाट बच्ने उपायहरु, धुम्रपान, मध्यपान र लागू पदार्थको दुर्व्यसनबाट व्यक्ति, परिवार र समाजलाई पर्ने असर र यसबाट बच्ने उपायहरु ।

७.३ : शारीरिक शिक्षाका आधारभूत सीपहरुः गतिशील अवस्थाका सीपहरु (दौड, रिलेखेल, हाइजम्प, लड्जम्प आदि), स्थिर अवस्थाका सीपहरु, साधारण तथा स्थानीय खेलहरु, कवाज र शारीरिक व्यायाम, योग, योगासन र योगाभ्यास ।

एकाइ आठ : भाषा तथा पाठ्यक्रम

८.१: नेपाली मातृभाषा तथा स्थानीय भाषा सम्बन्धमा भएका नीतिगत प्रयासः नेपाली मातृभाषा तथा स्थानीय भाषा सम्बन्धमा नेपालको सविधानले गरेको व्यवस्था, कानूनी र संरचनागत व्यवस्था ।

८.२ : पाठ्यक्रमः अर्थ, परिभाषा, महत्व, पाठ्यक्रमका आधारभूत तत्वहरु, पाठ्यक्रम निर्माणका आधारहरु

८.३: स्थानीय पाठ्यक्रम कार्यान्वयन र सिकाइमा प्रभाव पार्ने तत्वहरुः जनशक्ति व्यवस्थापन, बहुभाषी समाज र भाषिक विविधता।

प्रश्न पत्र निर्माण विशिष्टिकरण तालिका

प्रश्नको प्रकार	प्रश्नको प्रकृति	प्रश्न सङ्ख्या	विषय बस्तुहरु	प्रश्न सङ्ख्या	प्रत्येक प्रश्नको अड्क	समय
बस्तुगत प्रश्न	बहुवैकल्पिक उत्तरात्मक प्रश्न	२०	विश्वको भूगोल तथा नेपालको भूगोल, इतिहास, संस्कृति, सामाजिक, आर्थिक व्यवस्था र विकासक्रम	६	१	२० मिनेट
			वातावरण, विज्ञान, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको सामान्य ज्ञान	४		
			संविधान, शिक्षा सम्बन्धी ऐन तथा नियमहरु	५		
			शिक्षा, शिक्षा मनोविज्ञान, सिकाइ, पाठ्यक्रम, शिक्षण विधि, विद्यार्थी मूल्यांकन र परीक्षा :	५		
विषयत प्रश्न	विवेचनात्मक तथा विवरणात्मक	८	सबै एकाइहरु समेट्ने गरी परीक्षार्थीको मौलिकता भलिकने उत्तरात्मक प्रश्नहरु	८	८	२ घण्टा ४० मिनेट

